

**ADVOKATSKA/ODVJETNIČKA KOMORA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE**

U skladu sa članom 48. Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“ br. 47/14 i 46/16), Upravni odbor Advokatske/Odvjetničke komore Federacije Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK

**o procjeni rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorističkih
aktivnosti**

Sarajevo, 02.06.2020. godine

Uvod

Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (u daljem tekstu: Zakon) u članu 4. stav 1. tačka l) alineja 2 određuje da su advokati, kao lica koja obavljaju profesionalnu djelatnost, obveznici primjene mjera za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti propisanih Zakonom.

Advokatska/Odvjetnička komora Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Komora), na osnovu člana 80. stav 1. tačka f) Zakona, obavlja nadzor nad radom obveznika advokata, u vezi s primjenom odredbi Zakona i drugih zakona kojima se propisuju obaveze sproveođenja mjera za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo je Pravilnik o sproveođenju Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, a Finansijsko-obavještajni odjel Državne agencije za istrage i zaštitu (u daljem tekstu: FOO) Smjernice za procjenu rizika i provođenje Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti za obveznike, sve u svrhu jedinstvene primjene odredbi Zakona.

Na osnovu navedenih zakonskih i podzakonskih akata advokati su dužni i samostalno sprovesti postupak procjene i analize rizika, te postupak utvrđivanja stranog, politički i javno eksponiranog lica, a isti su dužni usklađivati s važećim smjernicama koje donose nadležna nadzorna tijela.

Primjena Pravilnika

Član 1.

Advokati, zajedničke advokatske kancelarije i advokatska društva, dužni su prilikom obavljanja poslova iz svojih nadležnosti određenih Zakonom o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine sprovoditi mjere sprječavanja i otkrivanja pranja novca, te finansiranja terorističkih aktivnosti i postupati prema odredbama Zakona i propisa donesenih na osnovu Zakona, koji uređuju zadatke i obaveze drugih obveznika samo u slučaju kada:

- a) pomažu u planiranju ili sproveođenju sumnjivih transakcija za klijenta u vezi sa:
 - kupovinom ili prodajom nekretnina ili udjela, odnosno dionica privrednog društva,
 - upravljanjem novčanim sredstvima, finansijskim instrumentima ili drugom imovinom u vlasništvu klijenta,
 - otvaranjem ili upravljanjem bankovnim računima, štednim ulozima ili računima za poslovanje s finansijskim instrumentima,
 - prikupljanjem sredstava potrebnih za osnivanje, djelovanje ili upravljanje privrednim društvom,
 - osnivanjem, djelovanjem ili upravljanjem ustanovom, fondom, privrednim društvom ili drugim sličnim pravno-organizacionim oblikom.

- b) obavljaju u ime i za račun klijenta sumnjivu finansijsku transakciju ili transakcije u vezi s nekretninama.

Advokati, zajedničke advokatske kancelarije i advokatska društva nisu dužni Komori dostavljati obavijesti o sumnjivim transakcijama i licima u odnosu na koje postoje razlozi za sumnju na pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti, niti su Komori dužni dostavljati podatke, informacije i dokumentaciju o svojim klijentima, ako su podatke dobili ili prikupili o klijentu:

- a) u toku utvrđivanja pravnog položaja klijenta ili
- b) prilikom zastupanja ili odbrane klijenta u vezi sa sudskim postupkom, postupkom pred drugim državnim organima i tokom savjetovanja za predlaganje ili izbjegavanje sudskih postupaka, bez obzira na to jesu li podaci dobijeni prije, u toku ili nakon završenih sudskih postupaka i kada je stranka potpisala punomoć advokatu za te radnje.

Obavijest o razlozima zbog kojih nije udovoljio zahtjevu Komore za dostavom podataka o sumnjivim transakcijama i licima, advokat je dužan dostaviti Komori bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od prijema zahtjeva, pismenim putem.

Obaveze koje je potrebno ispunjavati u cilju sprječavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti

Član 2.

U cilju sprječavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti potrebno je pri obavljanju redovne djelatnosti ispunjavati sljedeće obaveze:

- a) procjenu rizika od opravdane zloupotrebe za pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti za pojedinog klijenta, poslovni odnos, transakciju ili proizvod.
- b) sprovođenje mjera identifikacije i praćenja klijenta na način i pod uslovima određenim ovim Pravilnikom, Zakonom i propisima donesenim na osnovu Zakona,
- c) omogućavanje redovnog stručnog osposobljavanja i obrazovanja lica zaposlenih kod obveznika, te osiguravanje interne revizije u izvršavanju zadataka i obaveza u skladu sa ovim Pravilniom, Zakonom i propisima donesenim na osnovu Zakona,
- d) Izradu i redovno dopunjavanje liste indikatora za prepoznavanje klijenata i sumnjivih transakcija za koje postoje opravdani razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti,
- e) obavještavanje ili dostavljanje Komori propisanih i traženih podataka, informacija i dokumentacije o transakcijama i licima u skladu s ovim Pravilnikom, Zakonom i propisima donesenim na osnovu Zakona,
- f) osiguravanje čuvanja i zaštite podataka, te vođenje propisanih evidencija u skladu s ovim Pravilnikom, Zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona,
- g) sprovođenje drugih zadataka i obaveza u skladu sa Zakonom, propisima donesenim na osnovu Zakona, te ovim Pravilnikom.

Procjena rizika pranja novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti

Član 3.

Pojam pranje novca podrazumijeva:

- a) zamjenu ili prenos imovine, ako je ta imovina stečena utvrđenom kriminalnom radnjom, a s ciljem očiglednog prikrivanja ili zataškavanja nezakonitog porijekla imovine ili pružanja pomoći nekom licu koje je umiješano u takve aktivnosti radi očiglednog izbjegavanja zakonskih posljedica počinjenih radnji;
- b) prikrivanje ili zataškavanje prave prirode, mjesta porijekla, raspolaganja, kretanja, prava na ili vlasništva nad imovinom, ako je ta imovina stečena utvrđenom kriminalnom radnjom ili činom učešća u takvim radnjama;
- c) sticanje, posjedovanje ili korištenje imovine stečene utvrđenim kriminalnim radnjama ili činom učešća u takvim radnjama;
- d) učešće ili udruživanje radi izvršenja, pokušaja izvršenja, odnosno pomaganja, podsticanja, olakšavanja ili davanja savjeta pri izvršenju bilo koje od navedenih radnji;
- e) Svrha, znanje, namjera potrebni kao elementi radnje pranja novca mogu se zaključiti na osnovu objektivnih i činjenično utvrđenih okolnosti.

Pranjem novca smatraće se i to kada su radnje, kojima je stečena imovina koja se pere, izvršene na teritoriji druge države.

Pojam finansiranje terorističkih aktivnosti podrazumijeva:

- a) osiguravanje ili prikupljanje sredstava, na bilo koji način, direktno ili indirektno, s namjerom da budu upotrijebljena ili sa znanjem da će biti upotrijebljena, u potpunosti ili djelimično, za izvođenje terorističkih akata od strane terorista pojedinaca i/ili od strane terorističkih organizacija;
- b) podstrekavanje i pomaganje u osiguravanju i prikupljanju imovine, bez obzira da li je teroristički akt izvršen i da li je imovina korištena za izvršavanje terorističkog akta.

Rizik pranja novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti je rizik da će klijent iskoristiti finansijski sistem ili djelatnost obveznika za počinjenje krivičnih djela pranja novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti, odnosno da će neki poslovni odnos, transakcija, usluga ili proizvod biti direktno ili indirektno upotrijebljeni za pomenuta krivična djela.

Procjena riziaka obavlja se prije uspostavljanja poslovnog odnosa ili prije sproveđenja transakcije iz člana 1. stav 1. tačka a) i b) ovog Pravnog pravila. Na osnovu izrađene analize rizika, advokat je dužan sprovesti analizu kojom će se ocijeniti rizik od zloupotrebe pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti za svakog pojedinog klijenta.

Procjenom rizika se treba dobiti dovoljan nivo informacija potreban za procjenu rizika klijenta i transakcije i za primjenu odgovarajućih mjera za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Advokat će analizu i procjenu rizika uskladjivati sa smjernicama koje će donositi Advokatska/Odryjetnička komora Federacije Bosne i Hercegovine, kao nadzorno tijelo u skladu sa svojim ovlaštenjima.

Advokat je dužan u okviru redovnog praćenja poslovnih aktivnosti klijenta provjeravati osnovanost određene ocjene rizika klijenta ili poslovnog odnosa, te naknadno provjeravati osnovanost početne ocjene rizika u sljedećim slučajevima:

- a) Ako se znatno promijene okolnosti na osnovu kojih je određena početna ocjena rizka,
- b) Ako obveznik posumnja u istinitost podataka na osnovu kojih je odredio ocjenu rizika.

Kriteriji za određivanje ocjene rizika

Član 4.

Pri određivanju ocjene rizika potrebno je procijeniti rizik klijenata s kojima se posluje, rizik poslovnih odnosa koji se zaključuju, te transakcija koje su dio poslovanja.

Posebno treba razmotriti vrstu, poslovni profil, strukturu, te geografsko porijeklo klijenata s kojima se posluje, prirodu poslovnog odnosa ili transakcije.

Kategorije rizka

Član 5.

U zavisnosti od stepena rizka potrebno je klijente klasifikovati u visoko, srednje ili nisko rizičnu kategoriju.

VISOKORIZIČNI KLIJENTI

- a) U pogledu vrste klijenata s kojima se posluje, visokorizičnim smatraju se:
 - Strana politički eksponirana lica;
 - Strana pravna lica koja ne obavljuju niti smiju obavljati privrednu djelatnost u zemlji u kojoj su registrovana;
 - Humanitarne ili druge neprofitne organizacije, koje nemaju organizovan nadzor svog poslovanja od strane nadležnih nadzornih organa ili profesionalnih organa nadzora (posebno one koje često prekograničn posluju);
 - Klijenti čija složena organizacijska struktura ili priroda onemogućava uvrđivanje stvarnog vlasnika odnosno neobjašnjiva upotreba pravnih lica ili pravnih aranžmana, dionica na ime, te dionica na donosioca;
 - Klijenti koji uspostavljaju svoje poslovne odnose odnosno obavljaju transakcije u neuobičajenim okolnostima, na primjer:
 - Značajna, odnosno neobjašnjiva geografska udaljenost između sjedišta naručioca i obveznika, te
 - Učestalo i nelogično mijenjanje poslovnih partnera za obavljanje istih poslova;

- Klijenti čija složena organizaciona struktura ili priroda onemogućava utvrđivanje stvarnog vlasnika;
- Klijenti prema čijem su stvarnom vlasniku sprovedene prinudne mjere radi uspostavljanja međunarodnog mira i bezbjednosti u skladu s rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a;
- Klijenti za koje se opravdano sumnja da ne postupaju za svoj račun;
- Klijenti za koje postoje opravdane indicije da obavljaju sumnjive transakcije;
- Klijenti s intenzivnim većim gotovinskim poslovanjem;
- Klijenti koji se bave novčanim poslovanjem;
- Kockarnice i drugi organizatori igara na sreću, kladionice, te klijenti čija djelatnost nije gotovinski intenzivna, no određene transakcije obavljaju koristeći se većim gotovinskim iznosima;
- Klijenti koji uspostavljaju poslovni odnos putem knjigovođe ili poreskog savjetnika ili lica koje u njihovo ime obavlja djelatnost;
- Klijenti koji koriste finansijske posrednike, finansijske institucije ili advokate, te notare koji nisu obveznici primjene mjera u području sprječavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te nisu adekvatno nadzirani od strane nadležnih organa ili profesionalnih udruženja (komora);
- Lica koja su osuđena za krivično djelo kojim je pribavljena imovina (nezakonito stečena imovina) i daju instrukcije punomoćniku (koji ima saznanja o tome) za preduzimanje radnji u njegovo ime;
- Lica koja nemaju adresu ili imaju nekoliko adresa bez opravdanog razloga;
- Lica koja mijenjaju nalog o izvršavanju bez odgovarajućeg objašnjenja;
- Korištenje pravnim licima i s njima izjednačenim subjektima bez vidljivog pravnog, zakonitog, poslovnog, privrednog razloga i sl.

- b) U pogledu geografskog položaja, klijent s kojim se posluje je visokorizičan ukoliko ima prebivalište odnosno sjedište u zemlji:
- Koje je predmet sankcija, embarga ili sličnih mjera Ujedinjenih nacija ili mjera drugih međunarodnih organizacija kojima se Bosna i Hercegovina pridružila;
 - Koja je označena od strane Financial Action Taks Force on Money Laundering (Radna grupa za finansijske mјere protiv pranja novca) (u daljem tekstu: FATF) ili druge međunarodne organizacije kao zemlja kojoj nedostaju međunarodno prihvaćeni standardi za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti;
 - Koja je označena od strane FATF ili druge međunarodne organizacije kao zemlja koja finansira ili daje podršku terorističkim aktivnostima, ili koja ima određene terorističke organizacije koje djeluju u njoj;
 - Koja je označena od strane vjerodostojnog izvora kao zemlja u kojoj postoji značajan oblik korupcije;
 - Koja je u procjeni nadležnih međunarodnih organizacija pozanta po proizvodnji ili dobro organizovanoj i razvijenoj trgovini drogom;
 - Koja je poznata kao finansijski/porezni raj;
 - Koja je poznata kao off shore finansijski centar;

- Kada obveznik od FOO-a dobije obavještenje o slabostima sistema sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma u zemlji u kojoj klijent ima sjedište.
- c) U pogledu prirode poslovnog odnosa visokorizičnim poslovnim odnosima smatraju se sljedeći poslovi:
- Učestvovanje ili pomoć kod osnivanja neubičajenih i sumnjivih privrednih društava;
 - Posuđivanje adresa drugim pravnim licima;
 - Poslovni odnosi koji uključuju sumnjive transakcije u vezi sa nekretninama;
 - Poslovni odnosi koji uključuju gotovinska plaćanja;
 - Poslovni odnosi koji uključuju proizvode visokorizične za pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti (svi prenosivi instrumenti, koji glase na donosioca, kao i prenosivi instrumenti izdati na donosioca ili u korist fiktivnog primaoca, indosirani bez zabrana ili u drugim oblicima koji dopuštaju prenos naslova putem predaje ili nei drugi nepotpuni instrumenti koji su potpisani, ali bez navođenja imena korisnika plaćanja);
 - Obavljanje poslova u svrhu prikrivanja stvarnog vlasnika klijenta;
 - Obavljanje poslova prenosa nekretnina između klijenata u neuobičajeno kratkom vremenskom razdoblju i bez vidljivog pravnog, ekonomskog ili drugog opravdanog razloga;
 - Usluge kod kojih advokati, djelujući kao finansijski posrednici, stvarno obavljaju primanje i prenos sredstava kroz račune koje stvarno kontrolišu sprovodeći poslovnu transakciju;
 - usluge nezakonitog prikrivanja stvarnog vlasništva od nadležnih organa;
 - kad klijent zahtijeva usluge za koje advokat nije stručan;
 - prenos vlasništva nad nekretninama između klijenata u vremenskom periodu koji je neuobičajeno kratak za slične transakcije bez očitog pravnog, poreskog, poslovног ili drugog opravdanog razloga;
 - uplate primljene od nepovezanih ili nepoznatih trećih klijenata i uplate naknada u gotovini kada to nije uobičajen način plaćanja;
 - transakcije kod kojih je advokatu očito da se radi o nesrazmernoj naknadi, npr. kada stranka ne navede opravdane razloge za iznos naknade;
 - raspolaganja ostavinom, kada je ostavitelj advokatu poznat kao lice osudeno za krivična djela od kojih nastaje nezakonita imovinska korist;
 - klijenti koji nude plaćanje neuobičajenih naknada za usluge koje u pravilu ne opravdavaju takvu nagradu. Međutim, sporazume o odgovarajućoj naknadi za nepredvidive okolnosti kada se može primiti značajna nagrada za uspješno zastupanje, nije potrebno smatrati faktorom rizika;
 - izvor sredstava i izvor imovine – izvor sredstava je aktivnost koja proizvodi sredstva za klijenta, dok izvor imovine opisuje aktivnosti koje su proizvele ukupnu neto vrijednost imovine klijenta;
 - neuobičajeno visoke vrijednosti imovine ili neuobičajeno velike transakcije u poređenju s onima koje se mogu očekivati od klijenata sličnog profila mogu biti pokazatelj da bi klijent koji inače ne bi bio svrstan u viši rizik trebalo da bude obrađen kao takav;

- pružanje usluga koje su u vezi sa osnivanjem, djelovanjem ili upravljanjem fiktivnim privrednim društvom, privrednim društvom u nominalnom vlasništvu;
 - usluge koje namjerno pružaju veće anonimnost ili zavise od veće anonymsnosti klijenta ili učesnika nego što je uobičajeno s obzirom na okolnosti i dotadašnje iskustvo advokata.
- d) U pogledu transakcija koje klijent provodi, odnosno koje u ime i za račun klijenta sprovodi advokat, visokorizične transakcije su:
- značajna i neobjašnjena geografska udaljenost između lokacije klijenta i institucije uključene u transakciju;
 - često i neobjašnjeno premještanje računa između različitih finansijskih institucija;
 - često i neobjašnjeno prenošenje sredstava između finansijskih institucija u raznim geografskim lokacijama;
 - uplata većih novčanih sredstava sa računa klijenta, odnosno isplata većih novčanih sredstava na račun klijenta, koji je različit od računa koji je klijent naveo pri utvrđivanju identifikacije, odnosno, preko kojeg se uobičajeno posluje ili je poslovalo (posebno ako se radi o prekograničnoj transakciji);
 - poslovni odnosi koji uključuju stalne ili velike uplate novčanih sredstava sa računa klijenta, odnosno prema kreditnoj ili finansijskoj instituciji u državi koja nije članica FATF-a, odnosno u državi koja nema zadovoljavajuće propise, odnosno međunarodno prihvácene standarde oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti;
 - veće transakcije namijenjene osobama sa prebivalištem ili sjedištem u državi koja je poznata kao finansijski odnosno porezni raj ili kao off shore finansijski centar;
 - poslovni odnosi u korist osoba ili subjekata koji se nalaze na popisu osoba ili subjekata protiv kojih su na snazi mjere, sankcije, embarga UN-a;

SREDNJRIZIČNI KLIJENTI

Srednjjerizični klijenti su oni koji prema svom poslovanju, poslovnim odnosima koje uspostavljaju, te transakcijama koje obavljaju, a s obzirom na kriterijume rizika, shodno 3. direktivi Evropskog parlamenta i Vijeća o prevenciji upotrebe finansijskog sistema u svrha pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, nije moguće smjestiti među visokorizične ili niskorizične.

NISKORIZIČNI KLIJENTI

Niskorizični klijenti su:

- banke ili pravna lica koja su ovlaštena za neposredno pružanje bankarskih usluga ili druge finansijske institucije u Federaciji BiH i Bosni i Hercegovini;
- društva koja obavljaju određene usluge platnog prometa, uključujući i prenos novca, Pošte Federacije BiH, društva za upravljanje investicionim fondovima, ili druga pravna lica koja su ovlaštena za neposredno obavljanje poslova upravljanja fondovima

na području Federacije BiH i Bosne i Hercegovine i treća lica na koja je dopušteno, u skladu sa zakonom koji uređuje rad fondova, delegirati pojedine poslove od strane društava za upravljanje, Fond PIO Federacije BiH, društva ovlaštena za poslove s vrijednosnim papirima ili druga pravna lica ili druge istovrsne institucije ili pravna lica, pod uslovom da imaju sjedište u zemlji članici Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora ili FATF-a, te koje imaju obavezu donošenja zakona i procedura za finansijski sektor u skladu sa direktivama EU i preporukama FATF-a u vezi sa pranjem novca i finansiranjem terorizma i/ili imaju međunarodno prihvачene standarde za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti koji su ekvivalentni ili strožiji od onih koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini;

- državni organi, organi lokalne samouprave, javne ustanove ili drugi oblici javne službe;
- društva čiji su vrijednosni papiri prihvaćeni i kojima se trguje na tržištu vrijednosnih papira u jednoj ili više država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora ili FATF-a i država koje imaju obavezu donošenja zakona i procedura za finansijski sektor u skladu sa direktivama EU i preporukama FATF-a u vezi sa pranjem novca i finansiranjem terorizma i/ili imaju međunarodno prihvачene standarde za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti koji su ekvivalentni ili strožiji od onih koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

U niskorizične klijente advokat može svrstati samo one klijente koji ispunjavaju uslove iz Pravilnika o sprovođenju Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni list BiH“ br. 41/15).

Politički i javno eksponirana lica

Član 6.

Politički i javno eksponirano lice, strano i domaće, podrazumijeva svako fizičko lice kojem je povjerena ili mu je bila povjerena istaknuta javna funkcija u prethodnoj godini, uključujući najbliže članove porodice i bliže saradnike:

- a) Strano politički eksponirano lice je fizičko lice koje ima ili je imalo povjerenu istaknutoj javnoj funkciji:
 - šef države, premijer, ministar, zamjenik i/ili pomoćnik ministra;
 - izabrani predstavnik u zakonodavnim i izvršnim organima vlasti;
 - sudija vrhovnog i ustavnog suda i drugih visoko sudskih ustanova;
 - član revizije i odbora guvernera centralne banke;
 - ambasador i visokopozicionirani oficir oružanih snaga;
 - član upravnih i nadzornih odbora te direktor privrednog društva i agencije u većinskom državnom vlasništvu.
- b) Domaće politički ili javno eksponirano lice je fizičko lice koje ima ili je imalo povjerenu istaknutoj javnoj funkciji:

- član Predsjedništva Bosne i Hercegovine, predsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, ministar i zamjenik ministra i rukovodeći državni službenik;
- predsjednik, zamjenik predsjednika, predsjednik vlade, ministar i njihovi zamjenici ili pomoćnici na nivou Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu FBiH), Republike Srpske (u daljem tekstu RS), Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu BDBiH) i kantona, te gradonačelnik, odnosno načelnik opštine;
- izabrani predstavnik u zakonodavnim organima na nivou BiH, RS, FBiH, BDBiH i kantona;
- član predsjedništva stranaka;
- sudija ustavnih sudova u BiH, FBiH i RS i sudija vrhovnih sudova RS i FBiH, sudija Apelacionog suda BDBiH, sudija Suda BiH i član Visokog sudskeg i tužilačkog vijeća BiH;
- glavni tužilac i tužilac Tužilaštva BiH, glavni tužilac i tužilac tužilaštava RS, FBiH, BDBiH i kantona;
- član Upravnog odbora, guverner i zamjenik guvernera Centralne banke BiH;
- diplomatski predstavnik (ambasador i konzul);
- član Zajedničkog štava Oružanih snaga BiH;
- član upravnih, nadzornih odbora i direktor privrednog društva u većinskom vlasništvu države, entiteta ili BDBiH.

Uži članovi porodice, shodno Zakonu jesu bračni ili vanbračni supružnici, roditelji, braća i sestre, te djeca i njihovi supružnici.

Bliži saradnici lica, shodno Zakonu su sva fizička lica koja učestvuju u dobiti od imovine ili su u poslovnoj vezi li su na bilo koji način povezani s poslom.

Postupak utvrđivanja stranog politički i javno eksponiranog lica

Član 7.

Uvijek kada se uspostavlja poslovni odnos sa stranim fizičkim licem potrebno je utvrditi ispunjava li strano fizičko lice kriterijume za politički i javno eksponirano lice. Podaci o tome pribavljaju se od samog klijenta ili iz javnih izvora. Podaci se mogu prikupiti i iz svojeručno potpisane pisane izjave koju klijent ispunjava prije uspostavljanja poslovног odnosa ili obavljanja transakcije.

Ako je klijent koji uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju, odnosno ako je klijent za koje se uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakcija strano političko i javno eksponirano lice, potrebno je uz uobičajene mjere pojačane identifikacije i praćenja preduzeti sljedeće radnje:

- a) prikupiti podatke o izvoru sredstava i imovine koji jesu ili će biti predmet poslovног odnosa odnosno transakcije, i to iz isprava i druge dokumentacije koji klijent podnese. Ako te podatke nije moguće prikupiti na opisani način, potrebno ih je prikupiti neposredno iz pisane izjave klijenta;
- b) nakon uspostavljanja poslovног odnosa potrebno je s posebnom pažnjom pratiti neuobičajene transakcije i druge poslovne aktivnosti koje obavlja strano političko i javno eksponirano lice.

Za sklanjanje poslovnog odnosa sa stranim politički i javno eksponiranim licem, zaposlenici trebaju pismenu saglasnost nadređene osobe.

Tokom trajanja uspostavljenog poslovnog odnosa sa stranim politički i javno eksponiranim licem, potrebno je pažljivo pratiti transakcije i ostale poslovne aktivnosti klijenta.

Ukoliko se tokom trajanja poslovnog odnosa sa stranim politički i javno eksponiranim licem utvrdi postojanje opravdane sumnje na pranje novca i/ili finansiranje terorističkih aktivnosti u vezi s transakcijom ili klijentom, potrebno je obavijestiti Advokatsku/Odvjetničku komoru FBiH.

Sprovodenje mjera identifikacije i praćenja klijenta

Član 8.

Advokati su dužni preuzeti mjere identifikacije i praćenja klijenta prilikom obavljanja poslova iz svoje nadležnosti u skladu sa članom 1. stav 1. tačka a) i b) ovog pravilnika, u sljedećim slučajevima:

- a) uspostavljanja poslovnog odnosa s klijentom;
- b) obavljanja transakcije u iznosu od 30.000 KM ili više, bez obzira da li je transakcija obavljena u jednoj operaciji ili u nekoliko evidentno povezanih transakcija;
- c) postojanja sumnje u vjerodostojnost i adekvatnost prethodno dobijenih informacija o klijentu ili stvarnom vlasniku;
- d) postojanja opravdane sumnje na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti u pogledu transakcije ili klijenta bez obzira na iznos stransakcije.

Mjera identifikacije i praćenja klijenta prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa izuzetno se može sprovesti i tokom uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom, ako je to neophodno kako se ne bi prekinuo uobičajeni način uspostavljanja poslovnih odnosa i ako postoji neznatan rizik od pranja novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti

Mjere identifikacije i praćenja klijenta obuhvataju:

- a) utvrđivanje stvarnog vlasnika;
- b) dobijanje podataka o svrsi i namjeni prirode poslovnog odnosa ili transakcije, kao i drugih podataka propisanih ovim zakonom;
- c) sprovodenje stalnog praćenja poslovnih odnosa, uključujući i kontrolu transakcija tokom poslovnog odnosa kako bi se osiguralo da su transakcije koje se obavljaju u skladu sa saznanjima obveznika o klijentu, poslovnom profilu i rizičnosti te, po potrebi, izvoru sredstava i osiguravanje ažuriranja dokumentacije, podataka ili informacija koje se vode.

Ako advokat ne može sprovesti mjere identifikacije klijenta navedene u stavu 3. tačka a) i b) ovog člana, ne smije uspostaviti poslovni odnos sa klijentom ili izvršiti transakciju, odnosno mora prekinuti već uspostavljeni poslovni odnos. Advokat će obavijestiti Komoru o odbijanju ili prekidu poslovnog odnosa i odbijanju izvršavanja transakcije sa svim do tada prikupljenim podacima o klijentu ili transakciji shodno članu 8. Zakona.

Prikupljanje podataka

Član 9.

Pri obavljanju identifikacije klijenta pri uspostavljanju poslovnog odnosa potrebno je pribaviti sljedeće podatke:

- a) ime i prezime, prebivalište, datum rođenja, mjesto rođenja identifikacioni broj, naziv i broj identifikacione isprave, te naziv izdavaoca identifikacione za **sljedeća fizička lica**:
 - za fizičko lice i njegovog zakonskog zastupnika, preduzetnika ili lice koje obavlja drugu samostalnu djelatnost, a koje uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju, odnosno za koje se uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju;
 - za zakonskog zastupnika ili punomoćnika koji za pravno lice ili drugo pravno lice i s njim izjednačenog subjekta uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju;
 - za punomoćnika koji za klijenta zahtijeva ili obavlja transakciju;
 - za fizičko lice, preduzetnika ili lice koje obavlja drugu samostalnu djelatnost, a za koje poslove obavljaju advokat, zajednička advokatska kancelarija, advokatsko ortačko društvo, advokatsko društvo i notar, te revizorsko društvo, samostalni revizor, pravna i fizička lica koja obavljaju računovodstvene usluge i usluge poreskog savjetovanja;
 - za fizičko lice u vezi s kojim postoje opravdani razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti, a koje razloge utvrđuju advokat odnosno zajednička advokatska kancelarija, advokatsko ortačko društvo ili advokatsko društvo.
- b) Poslovno ime, sjedište (ulica i broj, mjesto i država) i identifikacioni broj:
 - Za pravno lice koje uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju, odnosno za pravno lice u čije se ime uspostavlja poslovni odnos ili obavlja transakciju;
 - Za preduzetnika ili lice koje obavlja drugu samostalnu djelatnost;
 - Za pravno lice za koje poslove obavljaju advokat, zajednička advokatska kancelarija, advokatsko ortačko društvo, advokatsko društvo i notar te revizorsko društvo, samostalni revizor, pravna i fizička lica koja obavljaju računovodstvene usluge i usluge poreskog savjetovanja;
 - Za preduzetnika ili lice koje obavlja drugu samostalnu djelatnost, a za koje poslove obavljaju advokat, zajednička advokatska kancelarija, advokatsko ortačko društvo, advokatsko društvo i notar te revizorsko društvo, samostalni revizor, pravna i fizička lica koja obavljaju računovodstvene usluge i usluge poreskog savjetovanja;
 - Za pravno lice u vezi s kojim postoje opravdani razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti, a koje razloge utvrđuje advokat.
- c) Ime i prezime, prebivalište, datum rođenja i mjesto rođenja stvarnog vlasnika pravnog lica;
- d) Podatke o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa, uključujući i informaciju o djelatnosti klijenta;
- e) Datum i vrijeme uspostavljanja poslovnog odnosa;
- f) Podatke o izvoru sredstava koja jesu ili će biti predmet transakcije ili poslovnog odnosa.

U slučaju kad postoji sumnja u vjerodostojnost i istinitost prethodno prikupljenih podataka o klijentima ili o stvarnom vlasniku, te uvijek kada u vezi s transakcijom ili klijentom postoje opravdani razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti, prikupljaju se

i unose u evidenciju svi gore navedeni podaci, te razlozi zbog kojih se smatra da u vezi s transakcijom ili određenim licem postoji sumnja na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti, obavještava se Advokatska/Odvjetnička komora FBiH.

Utvrđivanje i provjera identiteta fizičkog lica

Član 10.

Za klijeta koji je fizičko lice i njegovog zakonskog zastupnika, te klijenta koji je preduzetnik ili lice koje se bavi drugom samostalnom djeletanošću identitet klijenta se provjerava uvidom u lični dokument klijenta u njegovoј prisutnosti.

Utvrđuju se sljedeći podaci: ime i prezime, prebivalište, datum i mjesto rođenja, identifikacioni broj – JMBG, naziv i broj identifikacione isprave, te naziv izdavaoca identifikacione isprave i važenja iste.

Ako se iz uvida u lični dokument ne mogu prikupiti svi propisani podaci, nedostajući podaci prikupljaju se iz drugih važećih javnih isprava koje podnese klijent, odnosno neposredno od klijenta.

Ako se pri utvrđivanju i provjeri identiteta klijenta pojavi sumnja u istinitost prikupljenih podataka ili u vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su prikupljeni podaci, mora se tražiti i pismena izjava klijenta koju klijent ispunjava prije uspostavljanja poslovnog odnosa.

Utvrđivanje i provjera identiteta pravnog lica

Član 11.

Identitet klijenta koji je pravno lice i klijenta koji je strano pravno lice koje obavlja djelatnost u Federaciji BiH i Bosni i Hercegovini preko svoje poslovne jedinice utvrđuje se i provjerava uvidom u izvornik ili ovjerenu kopiju dokumentacije iz sudskog ili drugog javnog registra koju u ime pravnog lica dostavi zakonski zastupnik ili punomoćnik pravnog lica.

Utvrđuju se sljedeći podaci: naziv, sjedište (ulica i kućni broj, mjesto i država) i identifikacioni broj – JIB (za pravno lice, a za preduzetnika ili koje obavlja drugu samostalnu djelatnost u slučaju da mu je identifikacioni broj bio dodijeljen).

Ako se pri utvrđivanju i provjeri identiteta pravnog lica pojavi opravdana sumnja u istinitost prikupljenih podatak ili vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su uzimani podaci, mora se od zakonskog zastupnika ili punomoćnika prije uspostavljanja poslovnog odnosa ili izvršenja transakcije tražiti i njegova pismena izjava.

Za klijenta koji je udruženje, fondacija ili drugo pravno lice koje ne obavlja privrednu djelatnost, vjerska zajednica i udruženje koje nema svojstvo pravnog lica, te drugih subjekata koji nemaju status pravnog lica ali samostalno nastupaju u pravnom prometu (npr. predstavništva stranih pravnih lica), utvrđuje se i provjerava identitet lica ovlaštenog za zastupanje, pribavlja punomoći

za zastupanje, te prikupljaju sljedeći podaci: ime i prezime, prebivalište, datum i mjesto rođenja, identifikacioni broj, naziv i broj identifikacione isprave, te naziv izdavaoca identifikacione isprave; ime i prezime, prebivalište, datum i mjesto rođenja, za fizičko lice koje je član navedenog pravnog lica; naziv i sjedište pravnog lica.

Utvrđivanje i provjera identiteta zakonskog zastupnika pravnog lica

Član 12.

Identitet zakonskog zastupnika pravnog lica utvrđuje se i provjerava uvidom u lični dokument zakonskog zastupnika u njegovoј prisutnosti.

Ako iz tog dokumenta nije moguće prikupiti sve propisane podatke, podaci koji nedostaju prikupljaju se iz druge važeće javne isprave koju predloži klijent odnosno dostavi zakonski zastupnik.

Ako se pri utvrđivanju i provjeri identiteta zakonskog zastupnika pojavi sumnja u istinitost prikupljenih podataka ili u vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su prikupljeni podaci, mora se tražiti i pismena izjava zakonskog zastupnika.

Utvrđivanje i provjera identiteta punomoćnika pravnog ili fizičkog lica

Član 13.

Ako poslovni odnos u ime pravnog lica umjesto zakonskog zastupnika uspostavlja punomoćnik, potrebno je utvrditi i provjeriti identitet punomoćnika uvidom u lični dokument punomoćnika u njegooj prisutnosti.

Ako iz dokumenta iz stava 1.ovog člana nije moguće prikupiti sve propisane podatke, podaci koji nedostaju prikupljaju se iz druge važeće javne isprave koju podnese punomoćnik, odnosno neposredno od punomoćnika.

Ako se pri utvrđivanju i provjeri identiteta punomoćnika pojavi opravdana sumnja u istinitost prikupljenih podataka ili u vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su prikupljeni podaci, mora se tražiti i pismena izjava punomoćnika.

Utvrđivanje stvarnog vlasnika klijenta

Član 14.

Stvarnim vlasnikom klijenta se smatra:

- a) stvarni vlasnik klijenta i/ili fizičko lice u čije se ime transakcija ili aktivnost obavlja;
- b) stvarni vlasnik privrednog društva, odnosno drugog pravnog lica je: - fizičko lice, koje je posredno ili neposredno imalac 20% ili više poslovnog udjela, dionica, prava glasa ili drugih prava, na osnovu kojih učestvuje u upravljanju pravnim licem, odnosno učestvuje u kapitalu pravnog lica sa 20% ili više udjela ili ima dominantan položaj u upravljanju

- imovinom pravnog lica; - fizičko lice, koje privrednom društvu posredno osigura ili osigurava sredstva i po tom osnovu ima pravo da bitno utiče na donošenje odluka organa upravljanja privrednim društvom prilikom odlučivanja o finansiranju i poslovanju.
- c) stvarni vlasnik stranog pravnog lica, koje prima, upravlja ili raspodjeljuje imovinu za određenu namjenu je:
- fizičko lice, koje je posredni ili neposredni korisnik više od 20% imovine koja je predmet upravljanja, pod uslovom da su budući korisnici određeni;
 - fizičko lice ili grupa lica u čijem interesu je strano pravno lice osnovano ili posluje, pod uslovom da su to lice ili grupa lica određivi;
 - fizičko lice koje posredno ili neposredno neograničeno upravlja s više od 20% imovine stranim pravnim licem.

Stvarnog vlasnika klijenta koji je pravno lice, predstavništvo ili drugi subjekt domaćeg i stranog prava izjednačen s pravnim licem advokat utvrđuje prikupljanem podataka iz člana 9. stava 1. tačke a) ovog pravilnika.

Podatke iz prethodnog stava ovog člana advokat prikuplja uvidom u kopije isprava iz sudskog ili drugog javnog registra koji ne smiju biti stariji od 6 mjeseci.

Ako iz sudskog ili drugog javnog registra nije moguće prikupiti sve podatke o stvarnom vlasniku klijenta, podatke koji nedostaju obveznik prikuplja uvidom u izvornike ili kopije dokumenata i druge poslovne dokumentacije koju je advokatu podnio zakonski zastupnik ili punomoćnik.

Ako iz objektivnih razloga nije moguće prikupiti nedostajuće podatke na način opisna u stavovima 2, 3, 4. i 5. ovog člana, advokat prikuplja podatke neposredno iz izjave date u pismenom obliku zakonskog zastupnika ili punomoćnika klijenta iz stava 2. ovog člana, a koja izjava čini Dodatak 5. ovog pravilnika.

Pojačana identifikacija i praćenje klijenta

Član 15.

Pojačana identifikacija i praćenje klijenta sprovodi se u sljedećim slučajevima:

- kod uspostavljanja poslovnog odnosa ili obavljanja transakcije u vrijednosti od 30.000,00 KM ili više (bez obzira da li je riječ o jednokratnoj transakciji ili o više transakcija koje su međusobno očigledno povezane) sa klijentom koji je političko i javno eksponirano lice;
- kod uspostavljanja korespondentnog odnosa s bankom ili drugom finansijskom institucijom koja ima sjedište u stranoj zemlji;
- kada klijent nije bio lično prisutan pri utvrđivanju i provjeri identiteta;
- u drugim slučajevima kada je klijent, nakon sprovedene analize rizika, ocijenjen visoko rizičnim zbog prirode poslovnog odnosa, oblika i načina izvršenja transakcije, poslovnog profila klijenta ili drugih okolnosti povezanih sa klijentom.

Pojednostavljena identifikacija i praćenje klijenta

Član 16.

Pojednostavljena identifikacija i praćenje klijenta sprovodi se u slučajevima pripisanim članom 29. Zakona.

Obveznik može pri uspostavljanju poslovnog odnosa i izvršavanju transakcije, osim ako u vezi sa klijentom ili transakcijom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti, izvršiti pojednostavljenu identifikaciju i praćenje klijenta. Pojednostavljena identifikacija i praćenje klijenta može se izvršiti i za one klijente koji su na osnovu analize rizika ocijenjeni kao niskorizični, s tim da u klijente koji predstavljaju neznatan rizik za pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti advokat može svrstati samo one klijente koji ispunjavaju uslove propisane Pravilnikom o provođenju Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Moguće je, pod uslovima određenim Zakonom i podzakonskim propisima, pri uspostavljanju poslovnog odnosa sa klijentom povjeriti trećem licu utvrđivanje i provjeru identiteta klijenta, utvrđivanje identiteta stvarnog vlasnika klijenta, te prikupljanje podataka o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa ili transakcije.

Lista indikatora

Član 17.

Prilikom utvrđivanja razloga za sumnju ili pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti, te drugih okolnosti u vezi s istim, te procjene rizika zaposlenici su dužni upotrebljavati listu indikatora kao osnovne smjernice u utvrđivanju razloga za sumnju.

Lista indikatora sastavni je dio ovog pravilnika i nalazi se u Dodatku 1. ovog pravilnika, a obrazac Procjene rizika u Dodatku 4. ovog pravilnika.

Obavještavanje Advokatske/Odvjetničke komore FBiH

Član 18.

U slučaju da se utvrdi da u vezi s transakcijom ili određenim licem postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti, o tome je potrebno bez odlaganja obavijestiti Advokatsku/Odvjetničku komoru FBiH.

U skladu sa članom 56. Zakona, za advokate i zaposlenike, dostava podataka, informacija i dokumentacije Komori na osnovu Zakona ne predstavlja odavanje klasifikovanih podataka, odnosno odavanje advokatske ili druge tajne i advokat je oslobođen bilo kakve odgovornosti.

Advokati ne mogu disciplinski ili krivično odgovarati za kršenje obaveze čuvanja klasifikovanih podataka, odnosno podataka u vezi sa poslovnim, bankovnim, profesionalnim, notarskim, advokatskim ili drugim tajnama:

- a) ako podatke, informacije i dokumentaciju prikupljene u skladu sa Zakonom analiziraju zbog utvrđivanja razloga za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti u vezi sa određenim klijentom ili transakcijom;
- b) ako podatke, informacije i dokumentaciju dostave Advokatskoj/Odvjetničkoj komori FBiH u skladu s odredbama Zakona ili na osnovu njega donesenih propisa.

Advokati ne mogu odgovarati za štetu učinjenu klijentima ili trećim licima, ako u dobroj vjeri u skladu s odredbama Zakona dostave Advokatskoj/Odvjetničkoj komori FBiH podatke, informacije i dokumentaciju o svojim klijentima, prikupljaju i obrađuju podatke, informacije i dokumentaciju o klijentima ili sprovedu pisani nalog Advokatskoj/Odvjetničkoj komori FBiH o privremenom zaustavljanju transakcije.

Način obavještavanja Komore

Član 19.

Advokati obavještavaju Advokatsku/Odvjetničku komoru FBiH o sumnjivim transakcijama i licima u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti i to prije izvršenja sumnjičive transakcije e-mailom ili telefonom.

Vanredno, ako advokat zbog prirode transakcije ili iz drugih opravdanih razloga obavještenje nije mogao dostaviti prije izvršenja transakcije, dužan je Komori dostaviti podatke naknadno, a najkasnije sljedeći radni dan telefaksom, e-mailom ili preporučenom poštanskom pošiljkom.

Advokat je dužan svaki put kada klijent od njega zatraži savjet u vezi s pranjem novca ili finansiranjem terorističkih aktivnosti o tome obavijestiti Advokatsku komoru FBiH, i to odmah, a najkasnije u roku od 8 dana od dana kada je klijent od advokata tražio takav savjet.

Obrazac za obavještavanje Komore

Član 20.

Podatke o sumnjivim transakcijama i licima advokati dostavljaju Komori na Obrascu za obavještavanje o sumnjivim transakcijama i licima od strane profesionalne djelatnosti koji je zajedno s prilogom Obrascu i Uputstvom za ispunjavanje obrasca sastavni dio ovog pravilnika.

Prilikom popunjavanja Obrasca advokati su dužni pridržavati se uputstava navedenih na poledini Obrasca.

Ako prilikom popunjavanja Obrasca o sumnjivoj transakciji dođe do slanja nepotpunih odnosno pogrešnih podataka, advokat je dužan na izričiti zahtjev, u zadatom roku i na način koji odredi Komora, dostaviti pravilno popunjjen Obrazac, s potpunim i tačnim podacima.

**OBRAZAC ZA OBAVJEŠTAVANJE UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA O SUMNJVIM TRANSAKCIJAMA I LICIMA OD
STRANE PROFESIONALNIH DJELATNOSTI**

A. PODACI O Klijentu

OBRAZAC POPUNITI ŠTAMPANIM SLOVIMA

1	Klijent je	Fizičko lice	
		Fizičko lice - preduzetnik ili lice koje obavlja samostalnu djelatnost	
		Pravno lice	
		Udruženje	
		Fondacija	Vjerska zajednica
		Drugo (navesti):	
2	Prezime	Naziv pravnog lica i s njima izjednačeni subjekti	
	Ime		
3	Identifikacijski broj / Matrični broj		
4	Prebivalište / Sjedište	Ulica i kućni broj	
	Mjesto		
	Država		
5	Datum rođenja	DDMMGGGG	
	Mjesto rođenja		
6	Identifikacijska isprava	Vrsta isprave	Lična karta
			Pasoš
			Drugo (navesti):
		Broj isprave	
	Naziv izdavaoca isprave		

B. PODACI O NAMJENI I PREDVIĐENOJ PRIRODI POSLOVNOG ODNOŠA

7	Datum uspostavljanja poslovnog odnosa	DDMMGGGG
8	Podaci o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa te informacije o djelatnosti klijenta	
9	Podaci o izvoru sredstava koja jesu ili će biti predmet transakcije ili poslovnog odnosa	

**C. PODACI O PUNOMOĆNIKU ILI ZAKONSKOM ZASTUPNIKU KOJI ZA PRAVNO LICE USPOSTAVLJA POSLOVNI ODНОС
ILI OBAVLJA TRANSAKCIJU**

10	Prezime	
	Ime	
11	Prebivalište	Ulica i kućni broj
		Mjesto
		Država
12	Datum rođenja	DDMMGGGG
	Mjesto rođenja	

D. PODACI O FIZIČKOM LICU, STVARNOM VLASNIKU KlijENTA (vidjeti prilog)

13	Prezime	
	Ime	
14	Prebivalište	Ulica i kućni broj
		Mjesto
		Država
15	Datum rođenja	DDMMGGGG
	Mjesto rođenja	

E. PRIMALAC TRANSAKCIJE - STRANKA KOJOJ JE TRANSAKCIJA NAMIJENJENA (vidjeti prilog obrascu)

16	Klijent je	Fizičko lice	
		Fizičko lice - preduzetnik ili lice koje obavlja samostalnu djelatnost	
		Pravno lice	
		Udruženje	
		Fondacija	Vjerska zajednica
		Drugo (navesti):	
17	Prezime	Naziv pravnog lica i s njima izjednačeni subjekti	
	Ime		

18	Identifikacijski broj / Matični broj		
19	Prebivalište / Sjedište	Ulica i kućni broj	
		Mjesto	
		Država	

F. PODACI O SUMNJVIVOJ TRANSAKCIJI

(vidjeti prilog obrascu)

20	Transakcija	Obavljena
		Nije obavljena
21	Svrha i način provođenja transakcije	
22	Datum provođenja transakcije	DDMMGGGG
23	Oznaka valute	
24	Iznos u valuti	
25	Vrijednost / Ukupna vrijednost u KM	

G. PODACI O SUMNJVIVOJ OSOBI

(vidjeti prilog obrascu)

26	Lice je	Fizičko lice	
		Fizičko lice - preduzetnik ili lice koje obavlja samostalnu djelatnost	
		Pravno lice	
		Udruženje	
		Fondacija	Vjerska zajednica
		Drugo (navesti):	
27	Prezime	Naziv pravnog lica i s njima izjednačeni subjekti	
	Ime		
28	Prebivalište / Sjedište	Ulica i kućni broj	
		Mjesto	
		Država	
29	Datum rođenja	DDMMGGGG	
	Mjesto rođenja		

H. PODACI O RAZLOZIMA ZA SUMNJU NA PRANJE NOVCA ILI FINANSIRANJE TERORIZMA

30	Obrazloženje razloga za sumnju na	Pranje novca	Finansiranje terorizma
		Stranka za tražila savjet u vezi sa pranjem novca ili finansiranjem terorizma	
31	Oznaka i naziv indikatora:		
32	Obavijest o sumnjivoj trasakciji već je dostavljena	Telefonom	
		Telefaksom	
		Na drugi način	
	Datum dostavljanja obavijesti		DDMMGGGG

I. PODACI O OBVEZNIKU

I. 1 Naziv

33	Obveznik i sjedište	

I.2. Lice koje je obavijestilo ured

34	Prezime i ime	
	Potpis i datum popunjavanja	(DDMMGGGG)

Složene i neobično velike transakcije

Član 21.

Potrebno je obratiti posebnu pažnju na sve složene i neobično velike transakcije, kao i na svaki neuobičajeni oblik transakcija koje nemaju očiglednu ekonomsku ili vidljivu pravnu svrhu u slučaju kada u odnosu na njih još nisu utvrđeni razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti.

Također, potrebno je analizirati pozadinu u svrhu takvih transakcija, te rezultate analize u pismenom obliku evidentirati kako bi bili dostupni na zahtjev Advokatske/Odjjetničke komore FBiH.

Savjetovanje u vezi sa pranjem novca ili finansiranjem terorističkih aktivnosti

Član 22.

U slučaju da klijent zatraži savjet u vezi sa pranjem novca ili finansiranjem terorističkih aktivnosti o tome je potrebno obavijestiti Komoru, i to odmah, a najkasnije u roku od 8 radnih dana od dana kada je savjet zatražen.

Čuvanje i zaštita podataka i vođenje evidencija

Član 23.

Potrebno je voditi sljedeće evidencije:

- a) evidenciju podataka o klijentima, poslovnim odnosima i transakcijama u vezi sa sprovodenjem mjera identificiranja i praćenja klijenta;
- b) evidenciju podataka koji se dostavljaju Komori, a koji se odnose na sumnjive transakcije i/ili lica te traženje savjeta u vezi sa pranjem novca i finansiranjem terorističkih aktivnosti;
- c) evidenciju o uvidima FOO-a i/ili Komore u podatke, informacije i dokumentaciju, koja obuhvata, osim naziva nadzornog tijela, ime i prezime ovlaštenog službenog lica koje je izvršilo uvid, datum i vrijeme uvida u podatke.

Rok čuvanja dokumentacije je 5 godina od obavljane identifikacije.

Klijentu se ne smiju otkriti sljedeće informacije:

- da je FOO privremeno zaustavio transakciju, blokirao sredstva odnosno u pogledu transakcije dao uputstva licu koje obavlja profesionalnu djelatnost;
- da je FOO tražio tekuće praćenje poslovanja klijenta;
- da je protiv klijenta ili trećeg lica započeta ili bi mogla biti započeta istraga radi postojanja sumnje o pranju novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti.

Redovno obrazovanje i stručno osposobljavanje

Član 24.

Advokati i svi zaposleni u advokatskoj kancelariji, zajedničkoj advokatskoj kancelariji i advokatskom društvu, koji obavljaju poslove tokom kojih je potrebno sprovesti mјere spriječavanja i otkrivanja pranja novca, te finansiranja terorističkih aktivnosti će se, u skladu s čl. 45 Zakona, redovno stručno osposobljavati i obrazovati na području primjene propisa o spriječavanju i otkrivanju pranja novca, te finansiranja terorističkih aktivnosti.

Advokat je dužan omogućiti takvo obrazovanje i stručno usavršavanje zaposlenima u svojoj kancelariji.

Završne odredbe

Član 25.

Advokat i svi zaposleni koji obavljaju poslove tokom kojih je potrebno sprovesti mјere spriječavanja i otkrivanja pranja novca, te finansiranja terorističkih aktivnosti, dužni su se u potpunosti pridržavati odredbi Zakona i drugih propisa donesenih na osnovu Zakona, ovog pravilnika kao i drugih internih akata advokata, zajedničkih advokatskih kancelarija i advokatskih društava, koji su doneseni na osnovu Zakona.

Član 26.

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Upravnog odbora
Advokatske/Odvjetničke komore FBiH

DODATAK 1. OSNOVNA LISTA INDIKATORA

1. Opći indikatori:

- Klijent govori ili priznaje da je upleten u krivične aktivnosti;
- Klijent ne želi da mu se pošta upućuje na adresu u zemlji;
- Klijent ima račune kod različitih finansijskih institucija na istom području bez pravog razloga;
- Klijent je praćen ili nadziran;
- Klijent je tajan i protivi se ličnom susretu;
- Privatni ili službeni telefonski broj klijenta je isključen ili je nepostojeći;
- Klijent je uključen u poslove koji nisu karakteristični za njegovo poslovanje;
- Klijent bez posebnog razloga ustrajava za brzim izvođenjem posla ili transakcije;
- Klijent je nedavno uspostavio više poslovnih odnosa s različitim finansijskim institucijama;
- Klijent upotrebljava različita imena ili nadimke i cijeli niz sličnih, a različitih adresa;
- Klijent upotrebljava adrese poštanskih pretinaca ili druge vrste poštanskih adresa umjesto adrese ulice, što nije uobičajeno za navedeno mjesto ili područje;
- Klijent nudi novac, poklone ili druge neuobičajene pogodnosti kao protuuslugu za izvođenje vidljivo neuobičajenog ili sumnjivog posla;
- Klijent je pod istragom za krivično djelo pranja novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti;
- Klijent želi uvjeriti zaposlenog da ne ispuni neki od dokumenata, koji je potreban za izvođenje posla ili transakcije;
- Postupanje klijenta u vezi sa zahtjevom o obavještavanju ukazuje na njegovu želju da izbjegne ispuniti svoju obavezu;
- Klijent vrlo dobro poznaje pravila o obavještavanju o sumnjivim transakcijama;
- Klijent djeluje kao da je vrlo dobro upoznat s predmetima, koji se odnose na pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti;
- Klijent bez da je upitan iznosi zaključke da su sredstva „čista“ i nisu „oprana“;
- Klijent živi preko svojih realnih mogućnosti;
- Klijent se pojavljuje u pratinji trećeg lica koje nema očite veze sa zahtjevom za transakciju;
- Klijent traži obavljanje usluge izvan radnog vremena advokata neuobičajeno rano ujutro ili kasno uveče;
- Prodajna cijena nekretnina koju je klijent odredio nije u skladu s cijenama na tržištu;
- Strano fizičko lice je politički eksponirano lice.

2. Identifikacione isprave:

- Klijent pruža sumnjive ili nejasne informacije;
- Klijent podnosi na uvid neodgovarajuće isprave, odnosno dokumente koji pokazuju da su krivotvoreni, preuređeni ili nepravilni;
- Klijent se protivi podnošenju ličnih isprava;
- Klijent prilaže samo kopije ličnih isprava;
- Klijent pokušava obaviti identifikaciju s drugim ispravama, koje nisu lične isprave;

- Klijent pretjerano kasni s prilaganjem dokumenata privrednog društva;
- Sve identifikacione isprave su izdate u inostranstvu, odnosno njihovu je vjerodostojnost teško provjeriti;
- Sve priložene identifikacione isprave čine se novima, odnosno da su bile izdate prije kratkog vremena.

3. Ekonomski razlozi:

Gotovinske transakcije

- Klijent želi poslovati u gotovini, iako to nije uobičajeno za njegovu djelatnost;
- Klijent kod gotovinskih transakcija donosi veće svote neprebrojanog novca;
- Klijent želi da obveznik čuva ili u njegovo ime polaže/isplaćuje veće svote novca;
- Posao nije usklađen sa klijentovim finansijskim stanjem, odnosno njegovim uobičajenim poslovanjem;
- Poslovni odnos ili transakcija nisu u skladu s uobičajenim načinom sprovođenja djelatnosti odnosno nemaju ekonomsku vrijednost za klijenta;
- Poslovni odnos ili transakcija se nepotrebno komplikuju;
- Aktivnosti klijenta nisu u skladu s očekivanjima u odnosu na obavljanje djelatnosti;
- Poslovni odnos ili transakcija uključuju (kao usputne članove) takođe i neprofitne ili humanitarne organizacije, a za što ne postoji pravi ekonomski razlog.

4. Poslovni odnos ili transakcija koja uključuje druge države:

- Klijenti i drugi, u posao uključeni klijent, nemaju vidljivih ili smislenih poslovnih ili drugih poveznica s Federacijom BiH i Bosnom i Hercegovinom;
- Klijent upotrebljava platežna sredstva koja su izdata u drugoj državi, iako u toj državi ne obavlja djelatnost, odnosno nema ni stalno niti privremeno boravište u njoj;
- Poslovni odnos ili transakcija uključuju države koje su poznate po bankovnom, odnosno privrednom sistemu, koji pojedincima ili privrednim društvima omogućava visok stepen tajnosti ili prikrivenog djelovanja.

5. Poslovni odnos ili transakcija, vezani za poreske oaze (off shore):

- Akumulacija većih iznosa, neusklađenih s obimom klijentove poslovne aktivnosti, koji su preneseni u poreske oaze;
- Zajmovi s garancijom banaka u poreskim oazama;
- Dati ili preuzeti zajmovi od privrednih društava u poreskim oazama;
- Upotreba platežnih sredstava koja su izdale banke u poreskim oazama.

6. Indikatori karakteristični za djelatnost advokature:

- Poslovanje klijenta se bitno razlikuje od uobičajenog poslovanja u struci;
- Klijent živi preko svojih realnih mogućnosti;
- Klijent prima plaćanja iz nepoznatih izvora;
- Klijent nema zaposlenih, što nije uobičajeno za njegovo poslovanje;
- Klijent neprestano posluje s gubitkom, za što ne postoje opravdani razlozi;
- Klijent zahtijeva uslugu obavljanja finansijske transakcije koja odstupa od uobičajene poslovne aktivnosti ili ju je moguće povoljnije obaviti na neki drugi

način te se klijent pri tom poziva na zaštitu podataka i vidljivo izbjegavanje utvrđivanja i provjere identiteta uobičajenih kod finansijskih institucija;

- Klijent zahtijeva od advokata obavljanje finansijske transakcije, izbjegavajući pritom uobičajeni platni promet i ponašajući se neobično i nervozno;
- Klijent se pojavljuje u pratnji trećih lica koja nemaju očite veze sa zahtjevom za transakciju;
- Klijent se raspituje o upisu privrednog društva u sudski registar na način koji je neuobičajen za redovne postupke upisa, a bez očite ekonomsko-poslovne svrhe;
- Klijent zahtijeva od advokata savjet za neobične transakcije ili usluge u svrhu očitog prikrivanja nezakonitog porijekla sredstava;
- Klijent se pojavljuje kod advokata s većom količinom gotovine, zlata, dragog kamenja ili vrijednosnih papira odnosno drugih likvidnih monetarnih instrumenata koje nastoji deponovati ili predati za obavljanje određene transakcije ili poslovnog odnosa, a na način neuobičajen za redovno finansijsko poslovanje ili uz vidljivo nastojanje zaobilaženja finansijskih institucija;
- Klijent sklapa ili ovjerava ugovore koji su neouobičajeni te ekonomsko-poslovna pozadina ne opravdava ovakav način ugovaranja;
- Klijent traži advokatske usluge u neuobičajeno radno vrijeme (rano ujutro, kasno naveče, izvan radnog vremena) ili zahtijeva brzo izvršenje bez opravdanog razloga;
- Transakcije i druge poslovne usluge, po nalozima javnih lica, koje odstupaju od uobičajenih, a bez očite logične privredne svrhe;
- Klijent se raspituje za neuobičajene načine plaćanja u poslovanju s nekretninama;
- Klijent se ne želi identifikovati u slučaju jednokratne ili povezane finansijske transakcije preko 30.000,00 KM ili se identificuje krivotvorenim podacima i ispravama;
- Klijent fizičko lice ili pravno lice raspituje se ili obavlja transakcije s nekretninama za fizička i pravna lica, rezidente i nerezidente koji su iz off shore destinacije ili za off shore kompanije;
- Prodajna cijena nekretnine koju je klijent odredio nije u skladu s cijenama nekretnina na tržištu;
- Klijent raspolaže s obimnom ličnom i potrpšnom imovinom (plovila, luksuzni automobili, apartmani za stanovanje i rezidencije) koja ne ulazi u uobičajene okvire poslovanja društva odnosno struke;
- Klijentu se ispostavljaju računi za pružene usluge društva ili organizacije koje imaju sjedište u državama u kojima ne postoji odgovarajuće zakonodavstvo za sprječavanje pranja novca, te koje su poznate kao poreske oaze odnosno imaju bankovni sistem koji strankama omogućava anonimnost.

DODATAK 2. OBRAZAC TRANSAKCIJE

PODACI O KLIJENTU

Ime i prezime
/pravno lice: _____

Adresa/sjedište: _____

Datum i mjesto rođenja: _____

Identifikacioni broj: _____

Podaci su utvrđeni uvidom u _____ br. _____ izdate od
_____, dana _____, važi do _____

LICE KOJEM JE TRANSAKCIJA NAMIJENJENA

Ime i prezime
/pravno lice: _____

Adresa/sjedište _____

Datum i mjesto rođenja: _____

Identifikacioni broj: _____

Podaci o stvarnom vlasniku: _____

TRANSAKCIJA

Datum i vrijeme sprovođenja
transakcije: _____

Iznos transakcije: _____

Svrha transakcije: _____

Način sprovođenja transakcije: _____

DODATAK 3. OBRAZAC USPOSTAVLJANJA ODNOSA

PODACI O KLIJENTU -fizičkom licu / licu ovlaštenom za zastupanje

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Datum i mjesto rođenja: _____

Identifikacioni broj:

Podaci su utvrđeni uvidom u _____ br. _____ izdate od
_____, dana _____, važi do _____

PODACI O KLIJENTU-pravnom licu

Poslovno ime: _____

Sjedište _____

Identifikacioni broj:

Podaci o stvarnom vlasniku: _____

Kratki opis djelatnosti: _____

Podaci o usluzi pravnog
zastupanja:

Podaci o izvoru sredstava
koja jesu ili će biti predmet
transakcije ili poslovnog
odnosa :

Datum i sat: _____

DODATAK 4. OBRAZAC PROCJENE RIZIKA

Klijent: _____

Adresa/Sjedište: _____

JMBG/JIB: _____

Red. br.	Lista indikatora (Dodatak 1. Pravilnika)	POSTOJI LI RIZIK?		NAPOMENE I OBJAŠNJENJA (Ako je odgovor na kriterijum rizika DA, navesti vrstu kriterijuma (liste indikatora) koji upućuje na rizičnost poslovnog odnosa, klijenta ili transakcije)
		DA	NE	
1.	Opći indikatori			
2.	Identifikacione isprave			
3.	Ekonomski razlozi			
4.	Poslovni odnos ili transakcija koja uključuje druge države			
5.	Poslovni odnos ili transakcija koja uključuje poreske oaze			
6.	Indikatori karakteristični za djelatnost advokature			

- Procjena rizika:
- 1. Niski rizik
 - 2. Srednji rizik
 - 3. Visoki rizik

Datum i sati: _____

Odgovorno lice: _____

DODATAK 5. IZJAVA STVARNOG VLASNIKA

IZJAVA

Ovim ja, (ime i prezime, ime oca, adresa, grad, država, telefon, e-mail, zanimanje), pasoš br. _____, JMBG: _____, kao direktor društva (poslovno ime društva, adresa sjedišta), u skladu s odredbama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, dajem izjavu pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću da sam stvarni vlasnik društva (poslovno ime društva, država, grad, adresa sjedišta, i jedan od članova društva (poslovno ime društva).

Davalac izjave

(potpis)

U _____ (mjesto), _____ (datum).